

A L A C O N T R A

José Luis Martín
Dibuixant i editor d'El Jueves'

“Ara publiquem coses que fa 15 anys haurien implicat presó”

Marta Clos

M.C. 'El Jueves' número mil. Posi's nostàlgic.

J.L.M. Em costa una mica perquè sóc una persona sense memòria. Recordo els començaments més que amb nostàlgia, amb la sensació que ha passat massa temps.

M.C. Què passava al país quan va néixer 'El Jueves'?

J.L.M. El Jueves neix en una època que per a la premsa va ser meravellosa, l'any 77. Sortien revistes cada dia. En aquells moments ja hi havia *La Codorniz*, *El Matarratos*, *El Papus*, *Por Favor*, *El Cuervo*... Estava tot en efervescència. Naixem en una època amb moltes oportunitats de feina, però en absolut amb la sensació que això pogués durar tant.

M.C. Eren joves i algú va confiar en vostès.

J.L.M. Sí, hi havia un editor boig que es diu José Ilario i que ens va proposar fer una revista. Nosaltres ens ho vam prendre amb un gran entusiasme. Que als 23 anys t'encarreguin fer una revista és meravellós. El record que en tinc és aquesta inconsciència, l'ímpetu, l'alegria dels 23 anys.

M.C. De què es feia humor aleshores?

J.L.M. Es feia humor de tot, perquè fins feia molt poc no es podia fer humor de res. Els primers *Jueves* són una mica excessius, perquè nosaltres no parlàvem, cridàvem. Ens vam ficar amb la política, amb l'església, amb el sexe, amb tot. Era magnífic.

M.C. També anaven al jutjat, no?

J.L.M. Sí. Hi anàvem pràcticament cada setmana. Jo vaig tenir problemes una mica més seriosos pel tema religiós. Però per assumptes d'injúries, faltes i denúncies del fiscal de premsa hi anàvem setmana sí, setmana no. Teníem tanta pràctica que normalment quan l'advocat anava a prendre un cafè i sortia el funcionari de torn que deia: "Estos señores pasan a declarar", ens sabíem bastant bé allò de l'*animus injuriandi* i l'*animus jocandi*, i nosaltres ja ho dèiem mentre l'advocat tornava de prendre el cafè. De fet, vam conèixer bastants advocats en aquella època.

M.C. Quina ha estat la millor època?

J.L.M. Si parlem de vendes és justament amb el boom econòmic, des del 87 fins al 91. Vam arribar a tirar 200.000 exemplars. Però ens ho hem passat bastant bé sempre. Hi ha una època que recordem especialment, i és el 82, quan ens vam independitzar de Zeta

JORDI GARCIA

APUNT

Dimecres vinent 'El Jueves' fa mil números. Aquest esdeveniment es commemora amb un especial de 196 pàgines. Mil números i gairebé 20 anys al carrer. I al carrer és precisament on fem aquesta entrevista amb José Luis Martín. El perquè és ben simple. José Luis Martín, Fer i Vizcarra han anat a dinar i cap s'ha emportat les claus, "ja saps, l'un per l'altre...". No podia ser d'una altra manera. I a l'espera que algú porti les claus, José Luis Martín, creador del 'Dios', fa memòria. Recorda que en el contenciós que va tenir amb la justícia precisament pel 'Dios' "em va defensar un capellà progre que va començar a dir que allò no era un ofensa a la religió, sinó a l'exèrcit. Jo pensava: espera't, que ara a més del 'puro' de l'església em faran un consell de guerra..."

i vam comprar nosaltres la revista. Vam passar de ser col·laboradors entusiastes a editors.

M.C. Ha canviat l'humor?

J.L.M. Ha canviat molt. Al 77 hi havia una necessitat de dir coses que ara no cal dir. Les revistes d'humor tenien el monopoli de la crítica, cosa que ara s'ha diluït molt. Ara hi ha moltes portades d'informació general que podrien ser d'*El Jueves*.

M.C. Ara és un bon moment per a l'humor?

J.L.M. Jo crec que ho serà. Els últims anys amb el socialisme la cosa havia baixat bastant. Quan el govern del PP comenci a governar realment, riurem, evidentment entre cometes.

M.C. Als humoristes els esgota tants anys amb un mateix partit al govern?

J.L.M. Sí. És que els últims anys ja no sabíem què dir. Jo no sé quantes portades hem fet del Felipe!, moltes. Hi deu haver alguna cosa d'això, perquè dos dies abans que el PP guanyés les eleccions vam fer un extra Aznar i es va vendre com xurros.

M.C. 'El Jueves' ha estat testimoni del tancament de gairebé totes les altres revistes d'humor...

J.L.M. Sí. Ara és la única revista en castellà que queda a tot Espanya. Som l'única revista. Per què? És que s'ha tancat molt el mercat, precisament perquè s'ha diluït. La gent pot tenir humor de franc a la tele, a la ràdio, al cinema, i el que fem nosaltres encara requereix anar al quiosc i pagar-ho.

M.C. Quan temps fa que no trepitgen un jutjat?

J.L.M. Ui, ara molt! És que aquest país ha canviat moltíssim. Ara publiquem coses que fa 15 anys haurien implicat presó. El que va passar és que del 77 al 80 van canviar les lleis, però no les persones. Hi va haver un moment de disfunció. El fiscal de premsa pensava que encara estava al franquisme i ja s'havia aprovat la Constitució. Jo vaig estar en llibertat provisional fins al 84. La denúncia era del 80.

M.C. Quins han estat els pitjors moments?

J.L.M. Sens dubte aquests últims anys, amb la pèrdua de companys. La mort d'Ivà va ser molt forta. La mort del Perich va ser terrible. Per a la gent que tenim entre 40 i 45 anys era el mestre, és l'humorista més intel·ligent que ha tingut aquest país. Miguel Ángel Nieto també havia col·laborat amb nosaltres des del principi. I fa poc ha mort el Gin, que era una mica el nostre pare espiritual. Per edat i per saviesa havia fet de mestre nostre.

PASSOS PERDUTS

Anna Grau

Tot fent el que es fa sempre

► "No hi ha res més difícil de tractar, ni de més incert èxit, ni més perillós d'usar, que ser el responsable de les innovacions polítiques" (Nicola Machiavelli). Què estarien pensant els autors de la ponència d'organització del congrés de CDC en encapçalar-la amb aquesta cita?

► Qui sap què estaria pensant, també, el preclar cervell que ha anunciat que els diputats tindran els peatges de franc a les autopistes. Això sí que és predicar amb l'exemple d'estrènyer-se el cinturó, sí senyor. Es veu que els polítics, en la intimitat, només estan disposats a estrènyer-se el cinturó de seguretat del cotxe. Jordi Pujol, sobretot, convidria que no s'oblidés mai de cordar-se'l ben estret.

► Sembla mentida que Pujol no sigui més gelós de la seva supervivència, depenent d'ella com depèn tanta estabilitat política. Però es veu que, quan va llançat, no hi ha qui el pari. Expliquen que, una vegada, els mossos encarregats de vetllar per la seva integritat física van considerar desaconsellable que baixés del cotxe on es trobava. Com que era difícil persuadir-lo de quedar-se a dins, el conductor va bloquejar les portes. "Això hauria servit amb un cap d'Estat, però no amb Pujol", es lamentava anys després un dels implicats, que jura que, amb els seus ulls que s'han de menjar la terra, va veure el president baixar el vidre de la finestra i saltar.

► No sabrem mai si exagerava: el que diu resulta creïble, com gairebé tot el que no surt als diaris. Per exemple, que les dues nenes que han mort ofegades en un riu, on s'havien llançat per salvar el seu germà petit, eren de raça gitana. Per què sempre es destaca la raça dels gitanos que maten, i mai la dels que donen la vida per algú? Llavors, no és estrany que, quan preguntes com és que més de cent africans van ser drogats per poder-los treure fora del país en unes condicions lleugerament millors a les d'un camió de porcs, el senyor Miguel Ángel Rodríguez et contesti que, fins on ell sap, "es va fer el que es fa sempre".

LA CLAU PER
COMPRAR O VENDRE
EL SEU PIS.

sasi
BARCELONA

306.76.00

FONTANELLA, 21-23 OBERTA L'AGOST